

PASTÝŘSKÝ LIST OTCE BISKUPA VOJTĚCHA K VÁNOCŮM

(přečtete při bohoslužbách na Hod Boží vánoční 25. prosince 2021)

Milé sestry a bratři,

dnes slavíme nejkrásnější den, dá se říct hvězdný den v dějinách lidstva – narození Ježíše Krista. Jednou jsem viděl v televizi anketu, ve které odpovídaly známé osobnosti na otázku, co pro ně znamenají Vánoce. A odpovědi byly velmi rozpačité. Je pravda, že Vánoce mohou pro někoho být jen pár dnů volna navíc, pro jiného přijímání a rozesílání přání, čas starodávných zvyků, trochu opožděná oslava slunovratu, čas dárků pod stromečkem nebo čas vzpomínek a nostalgie. Vánoce sice mohou být vším tím vyjmenovaným, a přece to všechno může být jen pozůstatek po něčem, co jsme už zapomněli a co už není moc zřejmé. Úžasným způsobem to vyjadřuje úvod Janova evangelia, který k vánočním liturgickým čtením tradičně patří. Není možné to vyjádřit přesněji a lépe. Bůh – Boží Slovo se stalo tělem – člověkem a přebývalo mezi námi. Bůh, kterého nikdy nikdo neviděl, se tak stal viditelně blízkým. A těm, kteří ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi. Bůh nám dal schopnost být plně lidmi, radovat se a mít odvahu hledat pravdu, dobro a spravedlnost, které nejsou jen nějakými filozofickými termíny, ale tím, co každý z nás svým rozumem a citem zřetelně poznává a po čem, i když ne vždy, touží. A tato touha a poznání nezáleží na našem společenském postavení, šikovnosti ani na intelektuálních schopnostech. Záleží na integritě našeho lidství a vztahů, jejichž symbolem je srdce.

Mnozí z vás by možná nyní řekli: A změnil se nějak Ježíšovým narozením svět? Není naivita věřit ve vykoupení, tedy ve vysvobození od zla, když jsou ve světě války, teror, pandemie, zločinné politické systémy a statisíce lidí na útěku ze svých domovů? Když kolem sebe vidíme křehkost mezilidských vztahů, sobectví a mnoho destruktivních závislostí? Vždyť každý den, i ten dnešní, umírá na světě víc než třicet tisíc dětí hlady. Proč to Bůh nezmění?

Jsou to závažné a bolestivé otázky. Ale nespočívá jejich řešení v tom, že se změníme my? Není to všechno důsledkem našeho nezájmu, necitlivosti a sobectví? I když jsme štědrí a soucitní ve výjimečných situacích, není vážnou nemocí dneška silný individualismus, zdůrazňování sebe a touha po naprosté osobní svobodě, kterou se vymezujeme vůči druhým? Doba, ve které je nám dovoleno všechno, ale za své konání nepřijímáme zodpovědnost?

A právě betlémské dítě, Ježíš, přichází, aby se dotkl toho, co je v nás dobré. Aby probudil k životu naše osobní obdarování ke službě druhým, aby nás zbavoval hříchu a uzdravoval. Aby přemáhal d'ábla, který nás chce odnaučit milovat a vyhnat ze společenství s Bohem. Přichází, abychom dokázali

správně hodnotit a dobře rozlišovat. Právě Vánoce jsou dobou, kdy máme pochopit, prožít a oslavit, že Bůh je láskyplný a štědrý. Osobní i světové dějiny mohou být tvořeny ve tmě zloby, nenávisti, pýchy, strachu, netečnosti. Mohou být ale také tvořeny ve světle lásky Boha darované v Ježíši Kristu. S obojím má každý z nás zkušenosti.

V naší tradici stavění betlémů je ve figurkách, které přicházejí poděkovat Bohu za velký dar narozeného Ježíška, znázorněna štědrost lidí různých povolání s jejich výrobky. Defilují pekaři s pečivem, pastýři s ovečkami, selky s husami nebo mlékem a mnoho dalších. Také Tři králové se zlatem, kadidlem a myrhou. V každém daru dávají tito lidé sami sebe. A co my? Možná bychom v dnešní složité a náročné době měli u jesliček všichni prosit: Pane, dej nám více víry ve stálou jistotu, že jsi s námi. Pomož nám znovu pochopit velikost tvé lásky, dej nám setkat se s tebou. Máme prázdné ruce, ale ty je dokážeš naplnit. Touto prosbou a zároveň modlitbou bych mohl skončit, ale slyšel jsem jedno lidové vyprávění, které jako by vzniklo právě pro tuto chvíli.

V noci, kdy se Ježíš narodil, přinesli andělé radostnou zvěst o narození dlouho očekávaného Spasitele pastýřům. Všichni ho hned chtěli vidět, poklonit se mu a přinést nějaký dar. Byl mezi nimi ale jeden, který neměl vůbec nic, co by někomu tak vznešenému mohl nabídnout. Ostatní mu říkali: Pojď s námi do Betléma! Ale on se bránil a říkal: Nemohu jít s vámi, protože se nesluší, abych se tam objevil s prázdnýma rukama. – Ostatní ho nakonec přesvědčili a on se s nimi vydal k jeskyni, kde Maria chovala v náručí tak dlouho očekávané děťátko a měla radost, když viděla víru a štědrost těch, kteří je přišli obdarovat. Přitom si povšimla pastýře, který stál úplně vzadu s prázdnýma rukama. Pokynula mu, aby přišel k ní. Šel, ale velmi se ostýchal. Maria se na něj usmála a položila mu náruče malého Ježíška, protože potřebovala mít volné ruce, aby mohla přijímat dary ostatních. A tak se prázdné ruce ukázaly být tou nejlepší dispozicí k přijetí největšího možného obdarování.

Milé sestry, milí bratři,

přeji vám všem, dětem, mladým, dospělým i seniorům, vám, kteří prožíváte nejistoty současné doby a toužíte po radosti a pokoji, i vám, kteří nesete tíhu odpovědnosti za druhé, vám, kteří se rozhodujete pro důležitý životní krok, a také vám nemocným, opuštěným, vězněným, zklamaným i jinak zkoušeným, abyste tyto svátky, a nejen tyto svátky, prožili s jistotou, že vás Bůh má rád, a skrze tuto jistotu se stávali jeho slávou i jeho darem druhým.

K tomu vám všem ze srdce žehnám.

Váš biskup Vojtěch